Szerda, március 25. 1896. Egyes szám ára 5 kr. XVII. évfolyam 25-ik szám.

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel. Előfizetési ár: negyedévre 1 forint 25 kr., félévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: I. t. 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában, hová a kéziratok cimzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számit fel.

Kézimunkára nevelés.

Minden körültekintő s gondolkozni tudó belátja a viszonyok átalakulását: s a régiekkel összehasonlitva azokat, ha nem jön is nyitjára e változás okainak, annyit kénytelen beismerni, hogy nem úgy van igen sok dolog, mint volt régen, csak egynehány évtizeddel is ezelőtt. Eletmódok fejlődtek, vagy átalakultak, körülmények változtak s a mi biztosra vehető volt, hogy megadta a hasznát évről-évre a régi időben, azt ma alászállitotta, eltemette s megsemmisitette a haladó kor, s alapjává lettek részben az ujabb vivmányoknak, a haladás romboló vagy alkotó hatalmának kezei alatt.

A haladás, mely majd lassúbb majd gyorsabb tempóban megyen előre a maga útján, megkivánja, hogy vele lépést tartson, aki elmaradni nem akar. Ez a lépéstartás azonban bizonyos fokú felfogást, tanulást, hogy úgy mondjam — ügyes alkalmazkodást kiván mindenektől, s a mi magától az egyedtől, vagy a tömegeknél nem sikerül, arra felhivás és nevelés szükséges, mely kimutassa a haladás irányát s hogy az akadályok fölött mi módon lehessen diadalmaskodni.

A mi köznépünk — alföldünkről szólok — igen csekély kézügyességgel bir arra nézve, hogy szabad munkaszüneti idejében valamivel foglalkozzék. Csaknem teljes semmittevésre van kárhoztatva, ha valaki munkát nem ad neki; arra pedig, hogy maga keressen munkát messzebb vidékeken, csak egy csekély százaléka vállalkozik. Háza körül talán volna sok rendezni való úgy tatarozás, mint csinositás szempontjából. Itt egy ajtó, amott egy kerités, majd a félszer s az ólak állanak rendellenesen, sőt még a kút maga is nyomorúságosan néz ki, stb.; de, mert gazdája nem tanulta meg a szerszámmal való bánást, sem nem kedveltette meg vele senki azon igazi örömet magában rejtő kézügyességet, melyet azon tudat fakaszt az emberben: ezt én csináltam, — igy engedi minden eszközeit, szerszámait, gazdasági tárgyait romolni, hányódni, annyival is inkább, mert nem fáradt érette s igy kimélni sem tudja annyira, mintha »keze szennyét« hagyta volna rajta.

Ez a tudatlanság, sok dolog iránti érzékhiány vezeti, kárhoztatja ama gonosz tétlenségre, mely gonosszá válik következményeiben első sorban magára az illetőre, azután környezetére, s ebből folyólag a községre és a hazára is egyaránt. — Mit tesz ilyenkor a mi népünk? Kiáll a piacra panaszkodni, zúgolódni, néha erkölcsrontó beszédekkel tréfálkozni — beleszövi hiában töltött ideje alatt a vallás gúnyolását, azok hirdetőit s irigységgel birálgatja azokat, a kiknek nálánál jobb sorsuk van — nem gondolva meg azt, hogy azok akkor is dolguk után élnek, mikor ő semmittevésben tölti a napokat, heteket, talán hónapokat.

A másik része ujságokkal s könyvekkel táplálkozik, azon balhiedelemmel eltelve, hogy annak biztató, lázitó sorai sorsán enyhiteni hivatva vannak, s panaszában elfelejti a közmondás igazságát, mely a sült galambról szól.

Igy lesz a tudatlanság kettős átkává népünknek, mert elvesztegeti a drága időt, s kecsegtető reményeket fakaszt benne arra nézve, hogy valaki más az ő sorsán enyhiteni fog, s az igy nem maradhat sokáig; — mig az alatt a család éhezik, s az idő szellemi és anyagi haszon nélkül tovarepül a mulandóság örvényébe visszahozhatlanul — örökre

Mily jó volna ez idő alatt olyan könyveket s lapokat olvasni, a minek megtanulása által munkájuknál könnyebbséget, életmódjukban előmenetelt szerezhetnének! Hanem hát, megtalálni és alkalmazni valamit az életre, ez két különböző dolog. Ehhez több felfogás és erős akarat szükséges. A mi népünket nevelni, ezt rátanitani kell. Látni szeret az, nem hallani. Érzékelni, fogni, nem eszmélni. Még akkor is nehéz őket kizökkenteni először az ő megszokott életmódjukból, s megszokott észjárásukból, mert korlátolt eszmekörük, felfogásuk a hiányos tanitás és életre nevelés miatt, azok nehezen fejleszthetők, legkivált a férfikorban, mire elég bizonyiték a régi közmondás: »Addig hajlitsd a fát, mig vessző — ha megkeménykedik, megvastagodik: az erőszak alatt inkább törni fog-«

Az elősorolt dolgokból mintegy magából folyik a kérdés: mit kell tehát a jövőre nézve cselekedni úgy a szellemi, mint anyagi téren — tehát nevelőknek és a vagyonosságnak egyaránt, — hogy magyar népünkben, mely egyébként munkaszerető, s elég jó felfogású, bizonyos ügyesség és munkásság gyökerezzék meg s a jövőben minél kevesebb legyen a semmittevők és igy az elégedetlenek száma?

Alakitsunk, szervezzünk s szerezzünk közönséget a munkásnépet szeretők köréből, s leginkább a vagyonosokból, kik áldozatkészséggel járuljanak egyleti úton oly anyagok és szerszámok beszerzéséhez, melyekkel a gyermekek népiskolai módon a fa megmunkálására, vagyis a szerszámok helyes kezelésére, rajz és pontos méretek szerint elemileg begyakoroltassanak.

Beláthatatlan lenne a haszon, ha — csak ez egy tárgyban — több ügyes kezű embert nyerhetnénk, kik tecknikailag képzett s számitáson, észlelésen alapuló módon végzett munkájuk mellett életsorsuk minden mozzanatában kitüntetnék ügyességüket, s a felületességet semmiben sem követnék annyira, mert a pontosság, rendszeretet szegődnék minden munkájuk mellé, s önmaguk előtt bizonyos becsértéket kölcsönözne nekik a tudat, hogy más munka nem létében igy is, másként is tudnak életsorsukon segiteni.

A kik eme kézügyességre tanitva: képesitve lettek, kik az eltanitás, a módszer megszerzése végett izzadtak és fáradtak — érezték azt a kellemes valamit, mily szép az, ha az ember egy darab fából valami haszonra valót képes alakitani. Azoknál pedig, kik erre idővel rendelkeznek, mennyi hasznot fog szerezni részben a drága időnek haszonra való felhasználása, részben a népámitó iratok maszlagos terményének kerülése által, mik által az emberi lélek nem nemesedik, s a mi mellett az élet szükségei sem pótolhatók, mivel munkásság az életnek sója.

A tanitásnak egyik főelve az, hogy az életnek neveljünk, hogy az életben is szükséges tennivalókra a gyermeket rászoktassuk. Ezt cselekszik ugyan csekély mértékben maguk a szülék is otthonukban, mert kevés kivétellel minden gyermek majmolja a szülék kézimunkáját úgy a háznál, mint a kertben, vagy a szántóföldön; s mondjuk ki őszintén, nem tehetnék-e ezt még nagyobb mértékben a szülék, hogy gyermekeik bizonyos szerszámok kezelésében minél több ügyességre tegyenek szert? Még egy szeg beveréséhez, vagy kivevéséhez is bizonyos fogás és tudás vagy ügyesség szükséges, s elegen vannak mégis, kik a szeg helyett körmüket verik le, s a kezüket csipik meg a harapófogóval.

A fentebb elősoroltakból tehát önként következik: tanuljon a gyermek már az iskolában minél több életre-való dolgot, sajátitson el minél többféle kézügyességet, s több hasznát veendi, mint annak, milyen magas csúcsai vannak a Hymalajának!

Cimemben a kézimunkára való nevelést vettem fel, midőn a gyermeket e célra berendezett műhelyben a szerszámok helyes kezelésével fokonként a fa-megmunkálás elemeire tanitjuk, hogy ebbeli ügyességét az életben tovább fejlesztve, esetleges szabad ideje alatt magának, egyúttal eladásra is készithessen valamit, s az által a henyeség és elégedetlenség ördöge elűzessék.

A háziipar pedig egy eredeti piacot nyerne általa, melytől az iparosoknak nincs mit félniök, sőt örömre lehetne okuk, mivel ha a nép pénzt keres, bizonyosan életszükségeire költi el azt. Csak a henye ember nem ad hasznot a társadalomnak; mint rajzás után a here — eszik, de más szerzeményéből él a szorgalmasak kontójára, vagy tengődik, mint Toldi Miklós lova.

Szóval, a jövő nemzedék neveltessék és tanittassék a jövő ezredévre minél több kézügyességre, mert szükségünk van nagyon a józan, a munkás elemre, hogy honunkból a henyeség, tudatlanság s elégedetlenség, a helyes irányú munkásság és erkölcsösség által kiirtassék.

A szegvári székház. Régtől jámbor óhajtását képezi már Csongrádvármegye törvényhatóságának az, hogy a régi szegvári mégyei széképületet valami humanitárius cél megvalósitásában hasznosithassa és e részben évek óta húzódnak is, meg ismét csak megakadnak a tárgyalások a vármegye és a Károlyi grófi család egy nemes érzésű nőtagja között, aki előbb egy árvaház, majd egy szeretetház létesitése céljából kivánta a kérdéses épületet megszerezni, a nélkül, hogy eddig a kivánatos sikert elérhettük volna.

Ez a régi épület pedig egy olyan vagyona a vármegyének, amelyre csak éppen, hogy rá nem fizet. Szegváron bérbeadással kellően értékesiteni nem lehet és igy csak annyi haszonbért hoz be, ami az apróbb éves reparációk költségét futja, de az épület gyökeres kijavitására, amire pedig már nagy szükség volna, e jövedelemből nem telik.

Ilyen viszonyok közt nagy örömmel kell mindenkinek fogadnia a hirt, hogy végre talán mégis sikerülni fog ez ódon épületben egy humanitárius intézetet létesiteni, ment ezúttal arról van szó, hogy ott egy országos elmebeteg-intézet állittassék állami költségen.

Egy uj országos elmebeteg gyógyintézet felállitásának az eszméjével ugyanis foglalkozott már a kormány és most Vadnay Andor dr. főispán a belügyminisztériumban megpenditette az eszmét, hogy ez az uj intézet Csongrádvármegyében, a régi szegvári székház felhasználásával állittassék fel, mely célra azt a megye bizonyosan átengedné.

A minisztériumban az eszmét kedvezően fogadták, amiről tanuskodik az, hogy Chizer Kornél min. tanácsos, az egészségügyi osztály főnöke egy miniszteri tisztviselővel már a f. hó 27-én, pénteken Szentesre érkezik, hogy itt az épület átengedésére nézve az alispánnal tárgyalásokat kezdjen.

A belügyminiszteri kiküldöttek Szentesről szombaton Szegvárra rándulnak ki, hogy helyszini szemlét tartsanak az épületben, melyet ha a célnak megfelelőnek találnak, bizonyosra vehetjük az eszme megvalósulását.

Részünkről nagyon örvendenénk ilyen sikernek, mert ezzel nemcsak, hogy vármegyénk végre hozzájutna az első humanitárius intézményhez, minek eddig teljesen hijján volt; de másfelől 150—200 betegnek és ápoltnak élelemmel, ruházattal való ellátása nagyot lenditene Szegvár gazdasági és ipari piacán is, tehát közvetetlen anyagi hasznot is hozna a megye egy községének és ezzel elősegitené annak fejlődését, felvirulását.

Városi közgyűlés.

(1896. márc. 23.)

Rövidke rendkivüli közgyűlése volt a f. hó 23-án, Szentes város képviselőtestületének, a túl a kurcai tanácskozó teremben.

Rendkivüli gyűlés annyiban, hogy azt a polgármesteri meghivó ilyenül jelezte, de aztán annál rendesebb abban, hogy — rendes szokás szerint — most is becsusztattak egy igen fontos ügyet a tárgysorozat egy pontjának a köpönyegébe. Mert az már megcsontosodott szokása a város mai közigazgatási rendszerének, hogy soha, semmiben sem őszinte és az ügyek legfontosabbjait hajuknál fogva vonszolja ki a szűr alól, a közgyűlési tanácskozások zöld asztalára.

Mindössze három ügy volt felvéve e rendkivüli közgyűlés tárgysorozatára: a választási elnök jelentésének tudomásul vétele a f. hó 16-ki városi képviselőválasztásokról; a csordajárási földeken a f. évre a szájbér megállapitása és egy jelentéktelen helyettesités.

Ez a tárgysorozat, első tekintetre olyan ártatlannak tetszik, hogy az ördög se gyanakodnék, miszerint gonosz praktikával vagyon valami a hátterében elrejtve.

Rossz szándékot ki tételezne fel ilyes tárgysorozatról? Hol is rejteznék ebben a gonosz?

És mégis előkerült az ijesztő manó, még pedig elég izmos formában: hogy ismét ideiglenes kölcsönnel kell foltozni az éves költségvetést, mert — április elsején különben fizetés nélkül maradnak a köztisztviselőink, — nincsen pénz a kasszában, elfogyott.

És olyan szépen bujt elő ez a rendes kázus, olyan észrevétlen, hogy egyhirtelen eszébe se jutott senkinek, tudakolni: mit keres a zöld asztalon? és mi jusson követeli magának, hogy egy rendkivüli közgyűlés keretében foglalkozzanak vele, melyen törvény szerint a tárgysorozaton kivül semmi mást tárgyalni, intézni nem szabad.

De kisérjük sorrendben figyelemmel az ügyek folyását, rátérünk igy a praktikára.

Elnök: Burián Lajos délelőtt 9 órakor megnyitván a rendkivüli közgyűlést, annak első ügyét, a választási elnök jelentését a f. hó 16-ki képviselő-választásokról, a képviselő-testület egyszerűen tudomásul vette.

A tárgysorozat második pontja volt: »A városi csordajárásokon szedendő szájbér meghatározása.«

Igy volt ez a pont körvonalozva a polgármester által szétküldött meghivón és szeretnénk azt a fifikus napkeleti bölcset bár látni, aki ebből egyebet magyaráz ki józan ésszel annál, hogy a képviselőtestület most ebben az ügyben azt lesz hivatva megállapitani, vajjon 8 vagy 10 frt legyen-e a f. évben a legeltetési dij a csordajáráson darabonként? — annyi-e, mint volt a mult évben, vagy több vagy kevesebb?

Máshol legalább, egy — a törvényt tisztelő elnök, aki megköveteli, hogy azt mások is tiszteletben tartsák, semmi körülmények közt nem engedte volna meg, hogy a tanácskozás, a tárgysorozat szigorúan megszabott és világosan körülirt medren túl csapongjon. De nálunk az ilyen közgyűléseken éppen az a rendkivüli, hogy az elnök maga duzzasztja ki a tanácskozást a törvényes mederből, hogy az — féket vesztve, gátat szakitva, törvénytelen területekre kalandozzon el; mert már a tárgysorozat összeállitásakor takarónak használja az ilyen ártatlannak tetsző ügyeket egyéb szándékai elleplezésére, melyek aztán a közgyűlési tanácskozás során kerülnek elő a köpönyeg alól.

Hát igy esett ez most is. A szájbér összegének megállapitása, persze, maga is idézett elő vitát. Józsa György akarta azt a mult évitől eltérően megállapitani.

De ez a vita nem vetett volna szélesebb hullámgyűrűket, mert Józsa György igen csak magára maradt az inditványával, melyet végtére maga se szavazott meg; hanem igenis hosszabb vitára adott okot az, hogy Burián Lajos polgármester előterjesztette, miszerint nem csupán a szájbérösszeg meghatározásáról van ám szó, hanem arról is, hogy a tehénlegeltetők ezúttal kivételesen a szájbérnek már április első napjaiban való befizetésére köteleztessenek, miután a közpénztárban nincsen pénz és április 1-én a köztisztviselőket kellene fizetni, meg egyéb fizetési kötelezettségei is volnának a városnak.

Szeder János arra volt kiváncsi: miért nincs hát pénz a közkasszában? — mire a főszámvevő azzal felelt, hogy kimutatta, milyen mértékben folynak be a közjövedelmek. A polgármester pedig abban tárta fel a bajt, hogy — úgymond — költségvetésünk összeállitásánál nem fektetünk elég sulyt a bevételek és kiadások terminusainak összhangba hozására, miért is év elején rendesen bekövetkezik, hogy a közpénztár zavarba jön, mert a közadók második egynegyed évi befizetési terminusa is csak május 15 ke és a szájbér-jövedelem is csak májusban folyik be.

Egy kissé ki kell itt térnünk a közgyűlés folyása elől, hogy a főszámvevő és polgármester emlékező tehetségének segitségére siessünk, mely — válságos pillanatokban — úgy látszik, megtagadja a szolgálatot.

A költségvetést mindég a mai gyakorlat szerint állitották össze, de nem igen került ennek dacára is eset, hogy márciusban már szükség lett volna ideiglenes kölcsönökkel való foltozgatáshoz folyamodni. Ennek igen egyszerű oka és magyarázata pedig az, hogy mig a korábbi években, a Burián Lajos polgármestersége előtt egyik évről mindég ment át a másikra az előző költségvetésből 8000—12000 frt közt váltakozó pénztári maradvány, addig azóta, hogy Burián boldogit bennünket az ő mintaadministrációjával, a számadás szintén tüntet ugyan fel évenként 8—22 frt közt váltakozó és a következő évre átmenő pénztári maradványt, de csak 15000—53000 frt közt váltakozó s a költségvetés keretén túl eső túlköltekezések árán.

Ez a kicsi különbség van e részben a mult és a jelen közt, és erről úgy a polgármester, mint a főszámvevő elfelejtették a képviselőtestületet felvilágositani.

De megfeledkeztek a jó urak sok egyébről is. Nevezetesen mindég azon nyargalásznak, hogy és mint folynak be a közadók? De év elején nem csupán ezek képezik a bevételt, hanem bevételt kellene februárban képezniük ezenfölül a különböző haszonbérek esedékes negyedévi összegeinek is, tessék azokat pontosan behajtani.

És végül megfeledkeztek bejelenteni azt, hogy a f. évben a m. államvasútak igazgatóságától már kilencezer frt előleget vettek fel a vasút-jövedelemből, tehát a szájbérek bevételezése nélkül

sem szabadna a közpénztárnak már márciusban fizetésképtelen állapotban sinylenie; mert az egész évre osztván meg a terhet és a bevételt, abból a szájbérből bizony nem juthat az első évnegyedre 9000 frt.

E kis kitérés után most már folytathatjuk a közgyűlési tárgyalást.

A főszámvevő és a polgármester előterjesztése után Szeder János szólt ismét, kijelentvén, hogy ő neki nem volt szándéka akár az egyiket, akár a másikat megszámoltatni. (Már hogy is lehetne neki ez a szándéka? szedő.) Hanem, ha már igy van, hogy a pénz kell a városnak: nem tartja helyén valónak, de a város méltóságával se megegyezőnek, hogy ezért a pénzért a tehéntartókat a szájbér idő előtt való befizetésével zaklassuk, hanem igenis inditványozza: hatalmaztassék fel a polgármester, a szükséges összegnek ideiglenes kölcsönnel való fedezésére.

Burián Lajos polgármester erre ismét bőséges magyarázatokba bocsátkozik, melyek veleje az, hogy ő azt se bánja, ha Szeder inditványát fogadják el, de egyúttal kérné útasitani a költségvetést összeállitó bizottságot, hogy a jövőben több figyelmet forditson a kiadások és bevételek terminusainak összhangba hozására; mig Kátai Pál János kifejti, hogy ő a megyegyűlésen is megmondta már, miszerint a közadókban mutatkozó hátralékok billentik meg Szentes háztartásában az egyensulyt, de túlköltekezés nincsen, mert ha többet költöttek is el 53,000 frttal, ezzel szemben az adóhátralék meg 740000 frt.

A polgármester ezzel bezárta a vitát és első sorban is szavazásra tette fel a kérdést: vajjon a szájbér-fizetést a Józsa György inditványa vagy az előző évi összeg szerint állapitja-e meg a közgyűlés? — mire a közgyűlés egyhangúlag az előző évi összeg megtartása mellett szavazott.

A második kérdés volt: vajon április 7-re köteleztessenek-e a tehéntulajdonosok a szájbért befizetni, vagy április 27-re? A többség a 27-ki dátumra szavazott.

Harmadik kérdés volt az ideiglenes kölcsön felvételére vonatkozó.

Bánfalvi Lajos a kérdés feltevése ellen általában szólalt fel, mert kölcsön megszavazásáról lévén szó, ez az ügy ha diskutálható volt is a rendkivüli közgyűlésen, határozathozatallal azonban el nem dönthető. Epp ezért, arra való tekintettel, hogy a közpénztárt a fizetések és folyó kiadások teljesitése tekintetében zavarba hozni nem szabad, inditványozza: utasittassék a polgármester még e hó folytán egy rendkivüli közgyűlésnek e célból leendő összehivására, mely elé tüzetes előterjesztést tegyen a szükséglendő összegekről, hogy annak ideiglenesen kölcsönvételét meg lehessen még idején szavazni.

Szeder János, miután nem állandó kölcsönvételről van szó, hanem csak ideiglenes kisegitéséről a közpénztárnak, szükségtelennek tartja ujabb közgyűlés összehivását és ezzel a képviselők zaklatását. Inditványozza, hogy a polgármesternek, illetve a tanácsnak most adjanak teljes meghatalmazást a szükségletnek megfelelő kölcsönfelvételre, annyival inkább, mert szükségtelennek tartja, nyiltan hirdetni Szentes mostoha vagyoni helyzetét.

Bánfalvi Lajos fentartja inditványát, mert sem ideiglenes sem más kölcsönt nem szavazhat meg egy rendkivüli közgyűlés, melynek tárgysorozatába ez felvéve nem volt, miután törvény szerint csak olyan ügyek tárgyalhatók ma, mik tárgysorozatban vannak.

Ecseri Lajos dr. városi ügyész emelt ezután szót, hogy elmondja egyikét a legnagyobb jogi képtelenségeknek. A törvény — úgymond — nem tesz különbséget ideiglenes vagy állandó kölcsön közt. Az egyikre úgy mint a másikra vonatkozó közgyűlési határozatot fel kell — a végrehajtás előtt — megyei jóváhagyás alá terjeszteni. Minthogy pedig a közpénztárnak most a pénzre sürgősen van szüksége és igy végre kell hajtanunk szükségképen a kölcsönvétel tárgyában hozandó határozatot a májusi megyegyűlés előtt, tehát megyei jóváhagyás nélkül: ennélfogva, ha most a törvénytelenséget elkövetjük, jólesz mindjárt elkövetni a másik törvénytelenséget is és megszavazni a jelen közgyűlésen a kölcsönt, melyen — mint rendkivülin — a tárgysorozaton kivül semmi se tárgyalható. Miért? — mert szükség törvényt bont.

Szeder Jánosnak nagyon tetszett ez az okoskodás és akceptálta is.

A polgármester erre felállással akart dönteni a Bánfalvi és Szeder inditványa közt, mi ellen Bánfalvi tiltakozott, mert kölcsönvételről lévén szó, a törvény névszerinti szavazást rendel.

Burián Lajos még mindég makacskodott. Felhivta azokat, kik névszerinti szavazást kivánnak, hogy álljanak fel; de végre belátta, hogy a törvény csak törvény és elrendelte a névszerinti szavazást olymódon, hogy jegyzőkönyvbe jöttek a Bánfalvi inditványára szavazók nevei. Ezek voltak: Lakos Imre dr. h. főjegyző, Zsoldos Elek, Szőke István, Mátéffy László és Bánfalvi Lajos. A többi név is a jegyzőkönyvbe jön, mint a Szeder-féle inditványt elfogadóé.

A segédszámtiszti állásra helyettesitették ezután Berczeli Károlyt s kimondták, hogy az általános tisztujitásra való tekintettel ez állás állandó betöltését akkorra halasztják. Ezzel a közgyűlés véget ért.

Ujdonságok.

Szentes, 1896. március 25.

— **Lapunk jelen száma**, a mai ünnepnapra való tekintettel, ezúttal kivételesen jelent meg csütörtök helyett a mai napon.

— **A főispánék itthon.** Vadnay Andor dr. főispán és szeretetreméltó neje a f. hó 21-én délután hazaérkeztek fővárosi téli tartózkodásukból Szentesre, hol a tavaszt s valószinűleg az év nagy részét töltik el.

— **Helypénz-szedői önkény.** Pápai Lajosnak hivják azt a derék szentesi helypénzszedőt, aki nem rösteli a fáradságot kijárogatni a Weil-féle malomhoz és ott az azon járó, esetleg valamely szentesi malomhoz őrletés végett búzát hozó kocsikon megpróbálni: vajon nem lehetne-e rajtuk bevasalni a helypénzt? Nagyon nagyra becsüljük ugyan a város vagyoni érdekében kifejtett ezt a túlzott buzgalmat, de ennk dacára kötelességünk a közönséget úgy az ilyen megsarcolási kisérletektől, valamint attól is megóvni, hogy Pápai Lajos helypénzszedő, ha kijelentik a felek, hogy őrletni hoznak búzát, rájuk akarjon parancsolni, miszerint ott a malom a városszélen, őrlessenek abban; — ahogy ezt a napokban a Károlyi grófok egy Szentesre őrletés végett jött komornyikjával is cselekedte. Épp ezért az illetékes hatóságok figyelmébe ajánljuk a túlbuzgó helypénzszedőt.

— **Vasúti szerencsétlenség az állomásnál.** Egy kimenetelében majdnem végzetes és emberéletbe kerülő szerencsétlenség történt tegnap a szentesi vasútállomásnál. Ugy esett a dolog, hogy a gőzgépet, melyhez csupán a szerkocsi volt csatolva s amelyen egyedül a gépész volt fent, az állomási korongon meg akarták forditani a déli órákban. A gép tehát ráment a korongra, de ahogy ezt forditani kezdték, eddig még kideritetlen okból elfordult a gőzcsap is és a gép a szerkocsival egész gőzerővel robogott neki a vele szemben eső árnyékszéknek, melyet persze össze is rombolt. A gépésznek e pillanatban sikerült ellengőzt adnia, mire a gép visszafelé hátrált, de teljesen megrongált állapotban, úgy, hogy hasznavehetetlenné vált és a közlekedés akadálytalanságának fentartása végett táviratilag kellett kisegitő gépet kérni. A szerencsétlenséget tetézi az, hogy a gépész is igen sulyos sérüléseket szenvedett, mint halljuk, a karját is eltörte. Hogy miként, kinek a hanyagságából esett ez a szerencsétlenség? — a vizsgálat lesz hivatva kideriteni.

— **Házi-estély a kaszinóban.** A kaszinó jövő szombati házi-estélye iránt mutatkozó érdeklődésből itélve, ez a mulatság egyike lesz a legsikerültebb s kedélyesség, fesztelen jókedv, családias jelleg tekintetében is a legkitünőbb mulatságoknak. A rendezőség minden tőle telhetőt megtesz e siker érdekében és a cél lévén, minél nagyobb jövedelmet biztositani a kaszinónak, elkerült minden luksziriózus költekezést, amilyen a költséges táncrendek beszerzése is. Báli jelleggel egy egészen családias szinezetü mulatságot akarnak létrehozni és éppen ezért történt az is, hogy a vigalomnak házi-estély cimet adtak, melyre a luksziriózus ruhákra való költekezést a nők is elmellőzhetik.

— **Halálos esés.** Két éve borult homályba az elméje özv. Szőke Török Sándorné Székely Sára 62 éves öreg asszonynak. A csendes, szelid őrült a f. hó 22-én kiment sütkérezni a kapu elé és ahogy onnan befelé botorkált, megbotolva egy kőben olyan szerencsétlenül esett el, hogy zúzódásokat szenvedett. E zúzódások nem voltak ugyan olyan sulyos természetűek külső látszatra, valójában azonban az öreg asszony az esésnél belső rázkódtatást is szenvedhetett, mert másnapra már meghalt. Az esetről jelentést tettek a rendőrségnek.

— **A várost lopta.** Takács István felsőcsordajárási csősz és feleskündött mezőőr jelentést tett a rendőrségnél, hogy a f. hó 21-én, az ő szemeláttára ásott ki a város Kurca túlsó parti fűzéséből hat darab fűzfát Fábián Tóth Imre II. tized 688. sz. alatti lakos. A nevezettet a rendőrségen vallatóra fogták, amire beismert annyit, hogy tényleg kivágott három darab fát a város fűzéséből, többet nem. Az ügyet a rendőrség átteszi a fenyitő birósághoz.

— **Meghalt fegyenc.** 1893-ban történt, hogy Szigethi Lakos Antal a fertői tanyájukon a saját édes apját agyonlőtte, amiért a földi igazságszolgáltatás sulyos fegyházbüntetésre itélte el. Az itélet jogerősségével Szigethi Lakos Antalt bűnhödni a váci fegyházba szállitották, honnan most a rendőrséghez az a hivatalos értesités érkezett, hogy a szentesi fegyenc ott, a f. hó 15-én meghalt. A szabadság ünnepén szabaditotta meg a halál kinos rabságából.

— **Tombolabál.** Az iparosifjak önképző köre tombolabál rendezését tervezi husvét másodnapjára. A bali meghivókat a napokban küldik szét és a vigalmi bizottság előre is felkéri a hölgyeket, hogy a tombolához bármi csekély ajándéktárgygyal járuljanak hozzá és küldjék azt a kör elnökségéhez. Az ajándéktárgyak vételét természetesen hirlapilag fogják nyugtázni.

— **Elitélve.** A 18 éves fiatal gonosztevő fölött, akinek tömeges tolvajlásairól nemrég adtunk hirt, már döntött a biróság és kimérte rá a megérdemelt. büntetést. Szabó Gyula ez a fiatal tolvaj, aki 4—5 rendbeli lopásért került hurokra és akit most végtárgyaláson a szegedi kir. törvényszék 8 havi fogházra és egy évi hivatalvesztésre itélt el, a fogházbüntetésből a vizsgálati fogságban töltött egy hónapot kitöltöttnek tudván be. Hét keserves hónapon át tehát módjában lesz a fiatal bűnösnek magába szállania és felgondolni, hogy jobb tiszteletben tartani az idegen tulajdonjog szentségét.

— **Névmagyarositás.** Deutsch Jenő, rákóczi illetőségű szentesi lakos, belügyminiszteri engedéllyel Németre változtatta meg a nevét.

— **Elvérzés.** A f. hó 23-án, úgy piac után cipőt vitt be egy kenyérsütögetőné a

Somogyi Szabó György portáján lakó özv. Kútas Mihályné Lovas Sárához és ekkor elrémülve látta, hogy a konyhában vértócsa van, a szobában pedig szintén vértócsában fekszik, a padkán elterülve a 65 éves öreg asszony. A kenyérsütőné által értesitett Somogyi Szabó György besietett öreg lakójához, kit azonban már halálhörgésben talált s aki pillanat alatt ki is lehelte a lelkét — elvérzett. Miként? ezt alig fog sikerülni megfejteni. Az egyik fia az előző napon kiment a tanyára s másnap délután jöve haza, anyját már halva találta; a másik fia a szerencsétlenség reggelén a piacra ment ki a hazaküldött cipót venni s maga az öreg asszony még e fia eltávozása után káposztát vitt fel melegiteni a házigazdáékhoz. Az alsó lábszáron egy erős bőrrepedés látszik s az orvosi vizsgálat egy ér elpattanását konstatálta. Valószinű tehát, hogy esés közben támadt a nyilt seb, melynek folytán az öreg asszony elvérzett.

— **Toloncolás.** R. Tóth Márton szökevény cselédet a kun szt. mártoni rendőrség haza toloncoltatta illetékességi helyére, Szentesre.

Henneberg-selyem csakis akkor valódi, ha közvetlen gyáramból rendelik — fekete, fehér és szines 35 krtól 14 frt 65 krig méterkint, — sima csikos, koczkázott, mintázott, damaszt, s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban) s. a. t. megrendelt árú, **postabér és vámmentesen a házhoz szállitva és mintákat postafordultával küld: Henneberg G.** (cs. k. udvari szállitó) **selyemgyára Zürichben.** Svájczba czimzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. (1)

Irodalom.

A »**Vasárnapi Ujság**« március 22-iki száma 26 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »Egy nemzeti küzdelem bajnoka« (Farkas Lajos arcképével). György Endrétől. — Költemények: Szabolcska Mihálytól, Sajó Sándortól, Hollósy Istvántól. — Regénytár: »Zúdorék.« Regény, irta Gyarmathy Zsigáné (Neogrády Antal rajzaival); »Senki fia.« Regény Verne Gyulától. (A francia kiadás eredeti rajzaival.) — »Nem roskadtak le nehéz keresztjök alatt, mert kölcsönösen támogatták egymást.« Rajz a régi alföldi életből. — »Az Erdélyi Kárpát-egyesület jelmez-estélyéről« (13 képpel Dunky fivérek fényképei után: Gr. Bethlen Katinka mint Hungaria, dr. Török Imréné mint torockói asszony, Gyarmathy Jolán mint kalotaszegi leány, Gircsik Gyuláné mint alföldi menyecske, stb.) dr. Szász Károlytól. — »A zenész-cigányok Magyarországon.« Herrmann Antaltól. — »A magyar kir. honvéd főparancsnokság uj palotája Budán« (képekkel). — »Az olaszok veresége Afrikában« (képekkel: 1. Menelik abesszíniai király és vezérei. 2. Az aduai erőd). — »Kossuth Lajos egyik ős-anyja.« (Elisabetha Westonia arcképével). — »Kossuth Lajosnak egyik kiadatlan levele 1847-ből.« — »A bibliás ember. Kienzl Vilmos uj operája« (képpel: Ábrányiné mint Márta és Kienzl arcképével). Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok.

A »Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negyedévre 2 frt, a Politikai Ujdonságok«-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest, egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap«, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre csak 1 frt 20 kr.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdasági állapot. Az időjárás kedvezőbbre fordulván, a gazdasági munkálatok mindenfelé megkezdődtek. A tavaszi vetőmagvakat előkészitik s a gondos gazdák pácolják a magvakat. A szőlőkben szintén megindult a munka; a szőlőket bontják és karózzák. Az országban meglehetős sok panaszt hallhatni a szőlővesszők pusztulásáról. A sok ólmos eső megártott a venyigének. A gyümölcsfákat is tisztitják; helyenkint alig van hernyófészek, néhol azonban igen sok mutatkozik. Az őszi vetések eléggé jól teleltek volna, de a száraz fagy és gyakori északi szél sok kárt tett bennük, főkép a keleti és déli részekben. A Dunántúl is szenvedtek az őszi gabonafélék. Az árvizveszedelem némely vidéken egyre tart, ámbár a felső vidékeken a hó még csak lassan olvad.

—

Széna, szalma és takarmány.

(Fuchs József nagykereskedő jelentése, V., fürdő-utca 4. Budapest 1896. már. 24.)

A hetivásárra való hehozatal széna és szalmában csekély volt, az árak préselt széna és szalmában való nagy vasúti behozatal miatt lanyhák voltak. Jegyeztetett jobb és elsőrendű széna 2.40—2.80; középminőségű 2.20—2.40; muhar, alomszalma 1.25—140; zsupszalma 1.60—1.70; szecska 2.00—2.25 frtig 100-kg szerint, fuvaronként házhoz szállitva. Préselt széna 2—2.40; szalma 1.25—1.40 Józsefvárosi pályaudvaron. Gabona és termények: Zab 6.10—6.50; ujtengeri 4—4.20 frt; rozs 6.25—6.45; árpa 5 frtig jobb minőség, állomás szerint valamivel drágább, árpadara 3.90—4.20 100 kiló szerint nagyban.

Laptulajdonos és felelős-szerkesztő: *Dr. Mátéffy Ferenc*
Társ-szerkesztő: *Bánfalvi Lajos.*

Nyilttér.

Uj tavaszi árúk!

A tavaszi árúk megérkezése alkalmával, van szerencsénk a nagyérd. közönség szives figyelmét **cipő, kalap, úri és női divat**, valamint **rövidárú raktárunk** szives megtekintésére felhivni, hol az alant felsorolt cikkek a **legjobb minőségben**, a **legmagasabb igényeknek** megfelelően, **dús választékban** a legolcsóbb árak mellett kaphatók:

Különlegességek: *Pless Vilmos* cs. és kir. udv. szállitó legujabb divatú **kalapjai.**

Valódi karlsbádi női és férfi és gyermek-**cipők.** — Nyári **sárga** és **barna** női, férfi és gyermek-**cipők.**

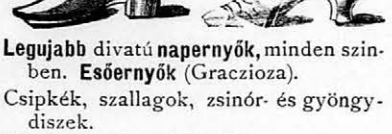

Legujabb divatú **napernyők,** minden szinben. **Esőernyők** (Graczioza).

Csipkék, szallagok, zsinór- és gyöngydiszek.

Mindennemű szabókellék.

Válfűzők (mieder) és válfűző-védő.

Gyermek-ruhácskák.

Zsebkendők, batiszt és vászonban.

Illatszerek, piperecikkek.

Szegedi papucsok.

Legjobb minőségű **fildecos** női, férfi és gyermek-**harisnyák.**

Legjobb minőségű bőr-, selyem- és cérnakeztyűk, hölgyek, urak és gyermekek részére.

Női és gyermek vászon- és chiffon-ingek.

Női hálókabátok (corsetták).

A legszebb választék női kötényekben.

Férfi ingek, sima, redős és himzéssel.

Férfi szatén-ingek.

Gallérok, kézelők, 4-szeres chiffonból.

Sétabotok.

Legujabb divatú **nyakkendők.**

Midőn a nagyérd. közönség szives pártfogását kérjük, vagyunk

kiváló tisztelettel:

POLLÁK és JAKOBOVITS,

úri, női divat- és rövidárú-kereskedők Szentesen, »Szentesi Takarékpénztár« épületében.

Ifjú Kiss Sándor

I. tized 28. számú háza **kedvező feltételek mellett eladó**, vagy esetleg **haszonbérbe kiadó.** Értekezni lehet a tulajdonosnál, III. t. 168. sz. a.

210/v. 1896. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a szentesi kir. jbiróság 1895. évi 11333. számú végzése következtében dr. Müller Ferenc ügyvéd által képviselt *Keleti Adolf* hmvásárhelyi lakos javára *Lakos Lajos és neje* szentesi lakosok ellen 300 frt s jár. erejéig 1896. évi január hó 21-én foganatositott kielégitési végrehajtás útján lefoglalt és 118 frt 70 krra becsült házi bútorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szentesi kir. jbiróság 836/1896. számú végzése folytán 300 frt tőkekövetelés, ennek 1895. évi május hó 5. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 39 frt 80 krban biróilag már megállapitott költségek erejéig Szentesen, alperesek lakásán leendő eszközlésére *1896. évi március hó 30-ik napjának délelőtti 9 órája* határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz-fizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Szentesen, 1896. márc. 17.

VÉGH SÁNDOR,
kir. birósági végrehajtó.

Hazai Általános Biztositó Részvény-társaság.

ELNÖKE: **KOSSUTH FERENC.**

Alakult és működését 1895-ben megkezdte, 2,000.000 korona alaptőkével.

Biztositásokat elfogad: **tűz- és jégkárok**, valamint **testi baleset ellen**, minden más biztositó társulatoknál előnyösebb föltételek mellett és sokkal jutányosabban, mi mellett **a kárfelvétel rögtön** és **a biztositó félre a legkedvezőbben történik** s a **károsszeg nyomban megfizettetik.**

A **Csongrádmegyei Gazdasági Egyesület tagjainak a társulat külön jelentékeny kedvezményeket nyujt.**

Biztositások eszközölhetők Szentes és vidékére nézve **Szőke István** szentesi főügynöknél, lakása III. tized 380. szám.

Nyomatott a »Szentes és Vidéke »Könyvnyomda gyorssajtóján Szentesen, 1896.